

Het Straatnamen-abc

Strohulzen

Tussen Ridder van Cuijkstraat en Jan van Brabantstraat.

Strohulzen en stromatten waren vroeger de enige soort verpakking waarin men flessen schadevrij kon vervoeren. De productie van strohulzen en stromatten is oorspronkelijk een huisindustrie. Reeds in het begin van de zeventiende eeuw moeten de eerste strohulzen vervaardigd zijn in Noord-Duitsland en wel in de streek rond Osnabrück, een gebied waar de boeren veel rogge verbouwen. De rogge wordt dan nog met de hand gemaaid. Dit lange stro wordt schud- of schoofstro genoemd. Dit lange roggestro is het meest geschikt voor het vervaardigen van strohulzen. Nadat de rogge in de wintermaanden gedorst is, komt het stro vrij. Op de velden kan men 's winters niet werken en achter in de stal van de (Saksische) boerderijen houden de zonen, dochters en knechten zich onder meer bezig met het maken van strohulzen. Deze zijn oorspronkelijk vooral bedoeld voor het vervoer van wijnflessen, maar later ook meer en meer voor bierflessen. De grote bierbrouwerijen in het Noorden van Duitsland, in Bremen en Hamburg, vormen dan ook een goede afzetmarkt. Deze primitieve strohulzenfabricage is na verloop van tijd ook doorgedrongen tot streken in Nederland en Noord-België waar op de arme zandgronden veel rogge wordt verbouwd en men naar aanvullende middelen van bestaan zoekt. Tot het begin van de twintigste eeuw blijft de vervaardiging van strohulzen vooral huisindustrie, al zijn er mogelijk hier en daar grotere werkplaatsen geweest. Echte fabrieken zijn er nog niet. Handelaren kopen gewoonlijk de strohulzen op van de boeren met wie ze veelal vaste afspraken hebben gemaakt. Deze verkopen ze vervolgens aan de grote afnemers zoals brouwerijen en wijnhandelaren. Erg populair is deze tak van huisindustrie niet en ze

ker ook niet gezond; er komt veel stof vrij, ook al omdat het stro met behulp van een soort grove rakel ontdaan moet worden van ongerechtigheden.

Erg lucratief zal deze thuisindustrie niet zijn geweest, zeker niet als deze hulzen ook fabrieksmatig vervaardigd gaan worden.

De opslag van stro nabij de fabriek levert brandgevaar op. De fabrieken mogen daarom niet te dicht bij woonhuizen worden opgericht. De belangrijkste strohulzenfabrieken in Bostel zijn de firma Van Rijckevorsel en Co (Concordia), die in 1907 wordt opgericht en de firma A.D. Notten, die in 1912 wordt gesticht. Het zijn belangrijke werkgevers omdat in elke fabriek meer dan 100 meisjes werkzaam zijn. De firma Concordia heeft zijn bedrijfsgebouwen aan de huidige Brugstraat. Als de ruimte voor opslag van stro te klein wordt – het stro wordt per trein aangevoerd – wordt het bedrijf verplaatst naar de huidige Ridder van Cuijkstraat. In 1935 wordt het bedrijf omgedoopt tot Nefa NV en zal het bouwplaten gaan produceren. Deze productieomschakeling legt het bedrijf geen windeieren. Het bedrijf heeft bestaan tot 1978. Bouwmarkt Gamma maakt daarna gebruik van de fabrieksgebouwen totdat er een nieuwe woonwijk verrijst; de Strohulzen.

Bron: Beroepen van Toen en Baanderheren, Boeren en Burgers van Jean Coenen

Christ van Eekelen, Heemkunde Bostel